

بسم الله الرحمن الرحيم

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

از میان مومنان مردانی هستند که با آن چه با خدا عهد کردند صادقانه وفا کردند برخی از آن ها به شهادت رسیدند و برخی از آن ها در (همین) انتظارند و (هرگز عقیده خود را) تبدیل نکردند (یعنی اگر چه از اسب به زمین افتاده‌اند از اصل به ذلیل نیفتادند) آیه بیست و سه سوره احزاب

با سلام و عرض خیر مقدم و خوش آمد به تمامی شما خواهران و برادران، دوستان یاران گرامی و وفادار که همه سال برای گرامی داشت سالروز درگذشت تاریخی و استاد ارجمند جامعه ایرانی مرحوم مهندس بازرگان گرد هم می‌آیم.

بازرگان و دو یار نزدیک و همراهش آیت الله طالقانی و دکتر یدالله سبحانی برای همه‌ی ما اسوه عقیده و اخلاق، دین ورزی و ایران دوستی بودند که بیش از نیم قرن از عمر شریف، پر بار و پر ثمر خود را آگاهانه و عالمانه در راه استقلال کشور و منافع ملی و مبارزه با استبداد و استعمار و برای تحقق آزادی و رفع ظلم بی عدالتی صرف کردند و ملت حق شناس به حق یاد آن ها را گرامی می‌دارند.

بنده در این جا علاوه بر یاد آوری از آن سه بزرگوار نام برده شده قبلا باید خاطره مبارزه‌ی سرسختانه‌ی رهبر نضت ملی ایران دکتر محمد مصدق را که اگر چه از اسب به زمین افتاد ولی اصل به ذلیل نیفتاد تکرار کنم و از کلیه بزرگوارانی که رهرو همان صراط مستقیم بودند و اکنون جای آن ها میان جمع ما خالی است مانند دکتر علی

شریعتی، دکتر مصطفی چمران و مقتولین قتل‌های زنجیره‌ای و بزرگوارانی مانند آیت
الله حاج آقا رضا زنجانی و مرحومین رحیم آقا عطایی عباس راد نیا، عباس سمیعی، احمد
علی بابائی و عزیزان رفته دیگر تجدید خاطره می‌نمایم و از دوستانی که خوشبختانه در
جمع ما حضور دارند و در راه مبارزه و فداکاری در راه جامعه مظلوم ایران همچنان
ایستادگی دارند تشکرو سپاس داشته باشم و در مورد همه‌ی این بزرگواران دو رباعی
که سروده ام برای شما (با اجازه) تکرار کنم

آن شعله که خاموش نگردد ماییم   نامی که فراموش نگردد ماییم
از لطف خدا با همه ظلم وحشت   سرگشته و مدهوش نگردد ماییم

و نیز:

با آب برای تشنگان بارانی   آن باد که روح می دمد ما آنیم

خاکیم و به زیر قدم خوبانیم   با آتش خود ظلم همی سوزانیم

از حضار محترم تقاضا دارم برای شادی همه‌ی این درگذشتگان به پا خیزیم و صلوات و
فاتحه‌ای بخوانیم.

اما مرحوم آقای مهندس بازرگان، روشنگری و خرافه زدایی از دین و ارتقا فرهنگ
اجتماعی و سیاسی جامعه را وجه همت خود قرار داد و تا پایان عمر پر برکتش دست از
انجام این وظیفه خطیر بر نداشت لذا باید به حق ایشان را از اصلاح گران و بنیان گذاران
جریان روشن‌گری دینی و پیش‌گام این حرکت در ایران دانست. حرکتی که در دهه‌های
بیست، سی، چهل و پنجاه تا انقلاب اسلامی و دهه‌های بعد از آن همچنان استمرار یافت

و نقش بازرگان و یارانش در زمینه انقلاب و استقرار جمهوری اسلامی مهم و غیر قابل انکار است.

مهندس بازرگان با تشکیل نخستین انجمن های اسلامی و تاسیس نهضت آزادی ایران و هدایت گروه ها و اجتماعات مختلف با اعتقاد و اعتماد به نهادهای مدنی، دموکراسی را عملاً به منصفی ظهور رسانید. او پاسدار واقعی ارزش های دینی و اسوه آزادی و اندیشی و استبداد ستیزی، حسن خلق، صداقت، ملاحظت، تسامح و سازگاری (البته نه سازشکاری) حتی با دشمنان بود.

پیام مهندس بازرگان در شرایط بعد از انقلاب برای همه ی جامعه حفظ اصالت اعتقادی و نیز رسالت ایستادگی علیه خودکامگی و نصیحت به ائمه مسلمین مقاومت در برابر کج روی ها و کج اندیشی ها و خود سری ها در عین التزام عملی به قانون اساسی برای حفظ منافع ملی و دفاع از استقلال کشور و حقوق مدنی و شهروندی مردم بود. مهندس در برابر شعار " جنگ، جنگ تا پیروزی " و دیگر گفت و گو های یک سویه، منادی صلح و آشتی و عدم ادامه جنگ، بعد از فتح خرمشهر بین دو کشور مسلمان بود و شنیده‌اید امام خمینی «ره» در آن موقعیت مایل به ترک مخاصمه بودند ولی عده‌ای مانع شده و چه خسارت فوق‌التصوری به کشور وارد کردند. می‌گفتند: در جنگ فاتح می‌شویم و فرمول سیاسی خاورمیانه را عوض می‌کنیم (چه خیال خامی).

هنگامی که درگیری میان گروه‌های افغانی در داخل آن کشور پس از ترک ارتش شوروی بالا گرفت، شادروان مهندس بازرگان با ارسال نامه ها و پیام ها، آن ها را از منازعات فرساینده و بی حاصل بر حذر می داشت و همچنین در حمله ی وحشیانه صدام به کشور عربی برادر کویت آن ها را به صلح و آرامش دعوت می نمود. که سر سختی

جنگ طلبان این جنگ های خانمان بر انداز موجب آشفتگی و خسارت کنونی است که شاهد بیچارگی دو کشور همسایه هستیم.

در شرایط کنونی کشورمان عده ای از کارشناسان و آگاهان سیاسی در عرصه جهانی ضمن بیانیه های خود هشدار های لازم را به هیئت حاکمه داده و می دهند؛ امیدوارم که گوش شنوا و سمع قول و توجه کاملی به این هشدار ها بنمایند. در آینده نیز به تبعیت از مشی عاقلانه بازرگان با صراحت بیشتر و پیام های موثر تر برای حراست از منافع ملی و مملکتی و حفظ سکون و آرامش جامعه ی مظلوم ایرانی نه سر سختی، پیش گیرند؟

و بنده در انتهای عرایض اولاً برای همه حضار محترم و دوستان ارجمند و کلیه مردم بردبار جامعه ی متمدن و شرافتمند ایران آرزوی سلامتی و توفیقات بیش از پیش دارم و نیز از هیئت حاکمه جمهوری اسلامی ایران توجه بیشتر و کامل در حفظ حراست ملی و مملکتی و نگهبانی و نگه داری آرامش و سکون آسایش جامعه مظلوم ایرانی اسلامی را خواستار هستم.

واسلام علیکم و رحمته الله و برکاته